

ANTIKORUPCIJSKI STUBOVI - SRBIJA I SR JUGOSLAVIJA

Sistem nacionalne borbe protiv korupcije (National Integrity System - NIS) predstavlja sveobuhvatan metod borbe protiv korupcije u jednoj državi koji je formulisao Transparency International, vodeća međunarodna organizacija specijalizovana za borbu protiv korupcije. Sistem se sastoji od jedanaest "stubova" koji predstavljaju nosioce borbe protiv korupcije: izvršna i zakonodavna vlast, sudstvo, tužilaštvo, policija, javne službe, glavni revizor, antikorupcijske agencije (komisija), ombudsman, mediji i civilno društvo. Efikasna antikorupcijska strategija i politika mogu se definisati tek pošto se utvrdi u kakvom su stanju stubovi koji treba da je nose.

Stoga je prvi korak u formulisanju sveobuhvatne antikorupcijske strategije da se izvrši procena stanja ovih stubova. Potom se definišu konkretne mere i rokovi u kojima one treba da daju očekivane rezultate. Logično je da će se antikorupcijska politika, u početku, više oslanjati na najjače stubove. Uporedo se intenzivno radi na jačanju onih slabijih stubova, kako

bi se, vremenom, teret antikorupcijske borbe mogao sve više prenositi i na njih.

Do sada su studije procene stubova integriteta, zasnovane na metodologiji Transparency International, urađene u 19 zemalja sveta. One su se svugde pokazale dobrom podlogom za izradu efikasnih nacionalnih strategija borbe protiv korupcije.

Analiza stubova integriteta za Srbiju i SR Jugoslaviju urađena je od strane tima nezavisnih eksperata angažovanih od strane Evropskog pokreta u Srbiji i Transparency International Serbia. Studija se sastoji iz dva dela.

Prvi deo predstavlja upitnik u kome su eksperti odgovarali na pitanja koja su formulisana na osnovu "Knjige izvora" Transparency International za 2000. godinu (Source Book 2000). U drugom, narativnom delu, autori su elaborirali odgovore date u upitniku. Na početku svakog poglavlja (za svaki od 11 sektora), istaknuti su glavni nalazi, a na kraju preporuke.

Sistem nacionalne borbe protiv korupcije sastoji se od:

- ciljeva
- aktivnosti putem kojih ciljevi treba da se ostvare i
- "stubova", tj. onih koji treba da sprovedu aktivnosti

NIS ciljevi

- Suzbijanje korupcije
- Poštenija i efikasnija vlada = bolje upravljanje
- Povećanje životnog standarda

NIS elementi, tj. akcije koje treba preduzeti

- Iskrenost i odlučnost lidera zemlje da se bore protiv korupcije
- Fokus je na prevenciji korupcije i menjanju sistema, a ne na "lovu na veštice"
- Antikorupcijska strategija i politika
- Reforma zakonskih i administrativnih procedura
- Uvođenje vladavine prava

- Adekvatne plate političkim liderima i javnim službenicima
- Partnerstvo između vlade i svih delova građanskog društva
- Stvaranje sistema koji bi učinio korupciju "visoko rizičnom i nisko isplativom"

NIS "stubovi"

- Građansko društvo zainteresovano za suzbijanje korupcije
- Parlament
- Vlada
- Sudstvo
- Državna administracija
- Kontrolne agencije
- Glavni revizor
- Ombudsman
- Mediji
- Privatni sektor
- Međunarodna zajednica i efikasna saradnja sa njom